

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Veri amoris fructus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

*Aulo I-
spher. lib. de
Coronis.
Praesertim
ovis.
Psalm. I.
Homer. II.
lib. 6.*

quippe, ut etiam apud nos unumquemque; denotat fructum. Ab eavero æquivocatione factum ut A
Herculis sacro, quo de paulo ante dictam, æquipollere malus pro Boye indicaretur: cum & mini-
mè redargui posset, quin quadrupes, & eodem nomine victima censeretur. Fructiferarum autem ar-
borum plantatio hieroglyphice in Divinis literis accipitur pro disciplina Doctorum, ut sentit He-
sychius. Hinc David: *In lege eius meditabitur die ac nocte, Et erit tanquam lignum quod plantatum
est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo. Et, Ego plantavi. Apollonius*
ait ad Corinthios Paulus. Ad hoc pertinet, quod de plantatis arboribus lex jubet primo, secundo de
tertio anno decerpi nihil: quarto quæ leguntur, offerri Deo, quinto etiam reliquis usus permittitur.
Ex quo tempora quatuor significantur à tempore legis usque ad Davidem, à Davide usque ad transmi-
grationem Babylonis, à transmigratione usque ad adventum Christi, quibus annis fructus in usus om-
nis fuit, sed spes tantum promissa bonæ frugis. Christi autem tempus proventum Deo dicavit, an-
nusque sanctus appellatus. Anno autem quinto facta omnibus copia, permissusque fructuum usus tam
Judæis quam gentibus, Apostolis eos liberissime effusissimeque distribuentibus. Sed quod ad Pythiam
spectat, quamvis victores lauro mox coronari ceperint, mala tamen ex Apollinis templo decerpta,
ut Lucianus ait, coronis inferebantur. Hinc illud apud Apuleiū de Paride: Tunc animo volenti Phry-
gius juvenis malum, quod tenebat aureum, velut victoriae calculum, puellæ tradit. Sane qui, uti supe-
rius suo loco dictum, Delphicam laurum baccas tantæ magnitudinis habuisse dicant ut poma dici
meruerint, Plinius maximis quidem eam baccis fuisse memorat sed nihil ad pomum. Et Archiam in
ea sermonis puritate quicquam improprie posuisse, mihi persuadeere non possum. Si cui tamen de bac-
cis illis grandioribus commentum placet, contra ego haut sane multum contenderim: nam hodie
uni usque usque; arboris fruticisve baccas Pomella vocitamus.

TRES HERCULIS VIRTUTES. CAP. XII.

*Poma tria
in Herculis
statua
quid.*

*Plin. & So-
linus in or-
bita
astrarium
maris me-
tu flexuo-
so in stat.
Draconis.*

Quod vero ad Herculem pertinet, initio diximus statuam ejus esse in Capitolio egregie factam
ex ære Leonino insignem spolio, & clava, quæque tria leva manu poma contineat: eas significare
tres in Heroe virtutes insigniores, quarum una esset excedentia moderatio, altera avaritiæ tem-
peramentum, tertia generosus voluptatum contemptus. Verum quod fabulantur illam, quo mala
hæc ab hortis Hesperidum auferret; draconem extinxisse, qui pervigili custodia hortos eos tuebatur,
significat illum concupiscentiæ modum imposuisse, ut alibi per Draconem voluptuosam libidinem
nisi mollitudinem intelligi de claravimus ex Philone. Spolium vero Leonis dubio procul generosum a-
nimi robur, mentisque præstantiam ostendit. Quid vero clava sibi vel tibi explicuimus, cum illum de
rationem & disciplinam significare contenderimus, quoque præstantiis hæc in Hercule viget, eo
illi ex firmiori validiorique trunco, quippe ex quercu materia incorrupta clavam attribuunt. Firmitate
enim & vires indicari ex quercu superius ostensum. Nodosam vero fingitur clava, propter serpens &
difficultates, quæ virtutem indagantibus, qua duce veram virtutem agnoscere possumus, se se contra
magno errorum agmine contra facta frequenter obijciunt ac omnibus occurrant locis.

ASTRA SOLQUE. CAP. XIII.

*Quæ & As-
tantibus à
Patre A-
stronomia
perissimum.
Nam herus
eleus, aeris
glorio. Sola
maximè
competit.*

Quæ quamvis ita habeant, non desunt tamen, qui aliter philosophentur, & prout quisque huic vel
illi deditus est disciplinæ fabularum sensum in eam trahit sententiam, quam professionis stu-
diorumve suorum conditio suggerit. Nam qui moralem sequuntur Philosophiam, ea de malis, quæ
superius recitavimus, commentum sunt. Qui Astronomia delectantur, per aurea mala astra significari
contendunt, præsertim apud Hesiodum, ubi Hesperides Noctis filix commemorantur, Herculem
vero Solem esse dicunt, quo decedente preciosa illa messis passim oboriatur, & mortalium oculis
offeratur.

VERI AMORIS FRUCTUS. CAP. XIV.

Sed ut ad amorē unde digressi sumus, revertamur, ipsa etiam numismata omnium ætatum testimo-
nio pomum Veneri dedicatum ostendunt: sed ei Veneri de qua fructus expetitur, propter quem
rerum natura amoris viam universo animantium generi clargita est: nempe ut satis rite feminibus re-
rum

rum omnium species prorogentur, aeterna q; fiant, quatenus rerum opifex hanc mundi molem durare permiserit. Ad hanc igitur fecunditatem numismata nos invitant, in quibus ipsa proles susceptio monumentis celebrata est. Nam in Juliae Pia Aug. numo Dea ipsa cum pomo sese ostentat, cuius inscriptio est, VENUS FELIX. In alio ab una facie, FAUSTINA AUG. ANTONINI AUG. FIL. Ab altera signum mollioris stat lava conto innixum, dextera pomum exporrigens, cum inscriptione, VENUS S. C. Quoniam vero plurimae sunt huiusmodi species, quodidieque hominum manibus attrahantur, his modum imponemus.

Julia Pia numm.

DE PERSICO. PERSICA MILITIA. CAP. XV.

Ilud addam, molles Persarum reges selectorum suorum mille numero thoraces malis insignire consuevit: qua de causa Mellophori appellabantur. Sed quoniam hoc forte Persicum erat malum, patriaeque nomen secum afferebat, invitatur nos nominis recordatio, ut de Persico pomo dictionem nostram prosequamur, rei quidem ferie id ipsum deponente.

ACUTUS. CAP. XVI.

Sunt qui pomi huius acore considerato, qui gustus appetentiam mirifice, quantum libet etiam immaturis, expergefaciat, acutum hominem ex Persici vocabulo significari putent, cum praesertim apud Plautum legerint, Qui Persicus sapiens. Caterum hoc non a pomo, sed a gente deducitur, quam talis praeditam ingenio auctores tradunt. Quibus enim purius est caelum, eo acutiore sunt ingenio: Et ut inquit Cicero, perspicaciores sunt qui ad Orientem, quam qui ad Septentrionem habitant: quod nulli alia de causa provenit, nisi quod actus mentis ex calore nascitur, & vigorem inde suscipit. Quare multa maiora & veriora contemplantur a state, quam hyeme, quoniam brumali tempore ex crassitudine aeris hebetiores sumus, & frigore pigriores: vis enim ipsa mentis ab igni, id est, a caelo est: tametsi quod verissimum est. Juvenalis ait,

Summos posse viros & magna exempla duros, Vervecum in patria, crassaque sub aere nasci.

Hinc illud Plauti, acutum in patria, in Baechi dit. Et Horat. in Art. Poet. Ille persus acuto. Ingens acutiora ubi. Satyra 10.

IN ALIENO COELO MELIOR. CAP. XVII.

Alii hominem qui domi vel seditionis, vel tetro aliquo flagitio insignis fuerit, in alieno tamen caelo, aut patria profecerit, in viamque rediit, omni animi deposita pravitate, per Persicum ostentant, propterea quod ajunt, pomum id in Perside, unde translatum est, veneni vice fungit, eaque de causa transmissum, ut nobis venenum esset; in Italia tamen mutato solo naturam etiam mutaverit, & salubre reperitum sit: quam quidem opinionem admittit Columella, dum scribit:

Pomis quae barbara Persis Misera, ut fama est, patriis armata venenis, At nunc expositi parvo discrimine lethi, Ambrosiosi praebent succos oblita nocendi.

Nemo enim propheta in patria, Sic Scythia Anacharsin Cappadocia Basilium Nazianzenum Graecia.

Hinc pomum ejus innocuum agris expectat, ait Plinius, neque alium eo pomo innocentiorem esse cibum. Dioscorides stomacho Persica tradit accommodata, quae si matura comedantur, alium leniant: si acerba, sistant, quorum alterutro pro tempore & loco opus est. Et nos Romae aliquando lethali correpti morbo, quo stomachus nihil cibi prorsus admittebat, & immissum evomebat e vestigio, post diurnam inediam non alio cibo adjuti per tres continuas hebdomadas, quam singulis pomis huiusmodi in singulos dies ex vino acceptis, hac una opella praeter amicorum omnium, atque adeo Medicorum etiam spem, reviviscere potius quam convalescere vili sumus. Sed enim quod de fructus huius transmigratione a Persis fertur, vel ut plures tradunt, ab Aethiop. in Aegyptum malo animo transmissi naturam soli benignitate eommutasse, aliter sentire Callimachus videtur, qui Persicum in Aegypto primum satam inquit a Persico verbis his: *καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Περσίας ἐκείνην ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ τῆς Περσίας*. Nicanor vero Mycenis primum satam concedit his verbis,

Plus. l. 15. c. 12. Pomi Persici virtus. At Persicum omne genus danna vit Galenus l. 1. de alimentis facultatibus.

Hyperido